

DE HUISZWALUW (*Delichon urbica*) IN DE KEMPEN, 1984 - 1985 - 1986.

W. VEENHUIZEN

INLEIDING

Het is alweer drie jaar geleden dat we begonnen met de Huiszwaluw-tellingen binnen ons werkgebied 'DE KEMPEN'.

We weten dat het niet zo best gaat met de Huiszwaluw, daarom proberen we deze tellingen een aantal jaren vol te houden, om mogelijk meer te weten te komen over de oorzaken van de geconstateerde achteruitgang.

Velen werkten ook dit jaar weer mee, met dank; Agnes van Amelsfoort, Marco Bakermans, Jack Bos, Pierre Boudewijns, Martin v.d. Broek, Fred Geven, Piet van Happen, Wim de Kroon, Pierre Maréchal, Guus Nas.

Er is weer geteld in de periode van eind juli - begin augustus, middels een Huiszwaluw telformulier, hierop wordt nog extra informatie gevraagd, betreffende nestligging, nesthoogte, oude/nieuwe nesten, nestlokatie, kleur daklijst en milieubijzonderheden. Aan het eind van dit artikel bevinden zich de overzichten per jaar, per stad/dorp en per straat, uitgewerkt.

RESULTATEN

Overzicht van de dorpen en steden waar de bewoonde nesten in de afgelopen drie jaar zijn onderzocht.

STAD/DORP	1984	1985	1986	Teller(s) (ster) (s)
Aalst	0	*	--	Bald Wittgen
Acht	--	± 6	8	Pierre Maréchal
Bergeyk	--	8	6	Jack Bos/W.Veenhuizen
Bladel	--	39	--	Lex Peeters
Breugel	24	20	9	Guus Nas
Casteren	27	--	--	Geert Sanders
Eindhoven*	88(97)	64(82)	48(53)	Jack Bos/Guus Nas
Geldrop	77	32	36	Piet van Happen
Hapert(1981:62)	33	13	14	Marco Bakermans
Heeze	± 1	8	15	Piet van Happen
Hoogeloon	37	33	--	Geert Sanders
Leende	34	23	--	Jack Bos
Luycksgestel	37	21	19	Jack Bos/W.Veenhuizen
Middelbeers	17	8	13	Wim de Kroon
Nuenen	73	43	38	Willem Veenhuizen
Oostelbeers	18	30	30	Wim de Kroon
Reusel	68	46	--	Pieter Wouters
Riethoven	--	8	2	Jack Bos/W.Veenhuizen
Schadewijk	--	--	0	Willem Veenhuizen
Steensel	21	26	26	P.Boudewijns/Mvd.Broek
Veldhoven(ged)	40	21	29	F.Geven/A.v.Amelsfoort
Waalre	40	--	29	P.Wouters/R.Loos/WV
Weebosch	23	19	14	J.Bos /W.Veenhuizen
Westerhoven	12	10	18	" "
	679	496	359	

* -- = niet geteld

* = zie verslag in Blauwe Klauwier jaargang 12, nr.4-1986.
getelde dorpen/steden:

1984	1985	1986
18	20	18

Kolonies aan boerderijen of huizen etc in het buitengebied

	1984	1985	1986	
Eindhoven, 'De Keizer'	15	--	--	E.v.d.Asseldonk
Nuenen	--	7	9	Willem Veenhuizen
Achel'se Kluis	58	39	53	B.Joris/P.Maréchal
Broekhovenseweg (nabij Gr.Vlasroot)	--	11	8	H.Munsters/W.Veenhuizen
	73	57	70	

OPMERKINGEN/BIJZONDERHEDEN PER STAD/DORP

Aalst geen

Acht geen

Bergeyk - Volgens een bewoner in de Lijnt, zaten de zwaluwen bij hem al 11 jaar.
Ieder jaar waren ze pas eind mei terug op de rustplaats.

Bladel geen

Breugel - Sterke afname (55%)

Casteren - In voorgaande jaren waren er zeker nog wel zo'n 15 nesten aanwezig.
Ongeveer de helft van de bewoners hadden 'last van de zwaluwen', ze bestreden de zwaluwen door de nesten van de daklijsten te stoten.

Geldrop - De grootste kolonie bevindt zich aan de kerk van zes gehuchten, nl. in '84, 48 nesten.
Vanwege restauratiewerkzaamheden waren er in '85 nog maar 15 en in '86 17 nesten.
Na deze restauratie blijft de populatie stabiel.

Hapert - Vanaf 1981 een flinke daling.
1985 en 1986 blijft stabiel.
In 1985 nieuwe vestigingen in Schoolstraat(1) en Mira(1), Nieuwstraat(1).
In de Bonkelaar zijn enkele bewoners ook fel tegen de vestiging van een Huiszwaluw, getuige de aantallen aan één huis in 1981, 9, 1984; 5 en 1985 0 nesten.

- Heeze - In 1984 waarschijnlijk onderteld, in diverse straten nestrestanten aanwezig.
We zien in Heeze een sterke TOENAME van Huiszwaluwvestiging.
- Hoogeloon - Een grote kolonie aan huisnr.5 in de Ir.van Mettropweg, in 1984, 21 nesten.
Volgens de bewoners hadden er nog nooit zoveel zwaluwen genesteld.
Bijzonder is, dat de bewoner in de winter alle nesten verwijderd.
In 1985 alhier nog 13 nesten.
Ook in Hoogeloon zijn bewoners, die 'hinder hebben van de Nonnetjes'.
- Leende - Afname
- Luyksgestel - Het interessante is dat de Huiszwaluwen met 3 nesten zich hadden gevestigd in de lantaarnpaal.
Er waren ook nog veel oude nestresten aanwezig in andere lampenkappen.
In 1985 niets in de lampen.
In 1986 zaten er in 2 lichtmasten elk één nest.
Afname.
- Middelbeers - Nogal wisselingen in de nestplaats-keuze, zie stratenlijst.
Fluctuerende populatie.
- Nuenen - Grote Afname in 1985 van 41,1% t.o.v. 1984
Afname blijft.
Acaciastraat nr 7 hangt een kunstnest (niet bewoond).
- Oostelbeers- Toename, vooral huis/boerderij aan de Driehoek.
- Reusel - Afname.
Een bijzonder feit was, dat er aan één nest een dode, volwassen zwaluw hing (dood door ophanging) de ander(en) voerden over zijn (haar) rug, de jongen.
- Riethoven - Volgens een bewoner aan de Wilibrordusstraat was de zwaluw in het voorjaar wel geweest, doch de nestbouw werd niet doorgezet.
Een bewoner aan de Schoolstraat vertelde dat er aan zijn huis ooit 14 nesten hadden gezeten.
- Steensel - In 1984 onvolledig geteld.
Stabiel.
- Veldhoven (zuid) - Na een flinke afname, blijft de populatie in het zuidelijke gedeelte van Veldhoven stabiel.
Er kunnen in 1985 nog meer zwaluwen genesteld hebben, vandaar de toename in 1986.

Waalre - Afname

Weebosch - Interessant is dat hier de Huiszwaluwnesten zich in de lantaarnpaal bevinden.

	1984	1985	1986
Nesten in lantaarnpaalen.	14	13	11-13

Tegen de daklijsten van de huizen worden ieder jaar minder nesten gevonden.

Westerhoven - Toename

RESUMEREND

Bekijken we de aantallen nesten van 1984 naar 1985 dan zien we over de gehele linie een afname, soms sterk, bv. Hapert een afname van 60, 6%, Veldhoven 47,5% en Nuenen 41,1% en Geldrop 37,7%. Een minder sterke afname: Hoogeloon, Breugel en Weebosch.

Vergelijken we 1985 met 1986, dan krijgen we toch een wat ander beeld.

Over de gehele linie een verminderde afname.

Onder andere Breugel 55%, Eindhoven 41,5%, Weebosch 26,3%, Nuenen 11,6%, blijven nog wel in de afnametrend 'hangen'.

In ongeveer 8 dorpen/steden blijft de populatie stabiel.

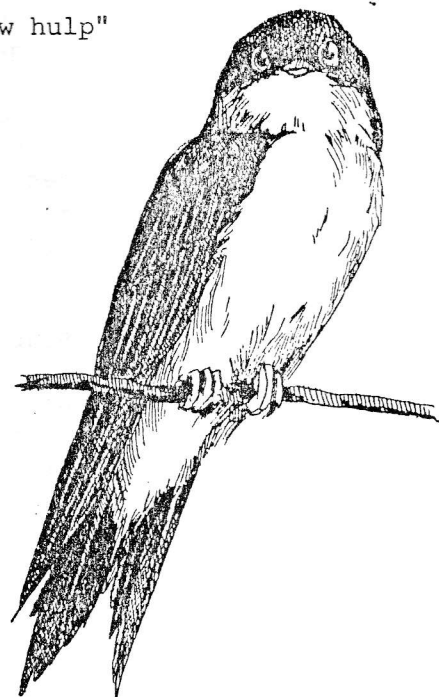
Zelfs toename van het aantal nesten in Westerhoven van 87,5% en Heeze van 80%.

Een aan beide kanten in Geldrop ook een lichte toename.

Nu mogen we natuurlijk over deze drie jaren nog niet al te veel conclusies trekken, maar voorzichtig mogen we wel zeggen dat de afnametrend in de Kempen wat is geluwd.

Zie voor verdere informatie " Het Vogeljaar", jaargang 34 nr.4 en 5, 1986.

Info brochure " onze Huiszwaluwen rekenen op uw hulp"
VWG de Kempen en Mondiaal Alternatief.

Straten overzicht per dorp/stad

ACHT

Jaar	1986
Teldag	30.07
	N O Z W TOT
Waalstraat	1 - 1 - 2
Waalstr/Grift laan	- - 6 - 6
	1 - 7 - (8)

BERGEYK

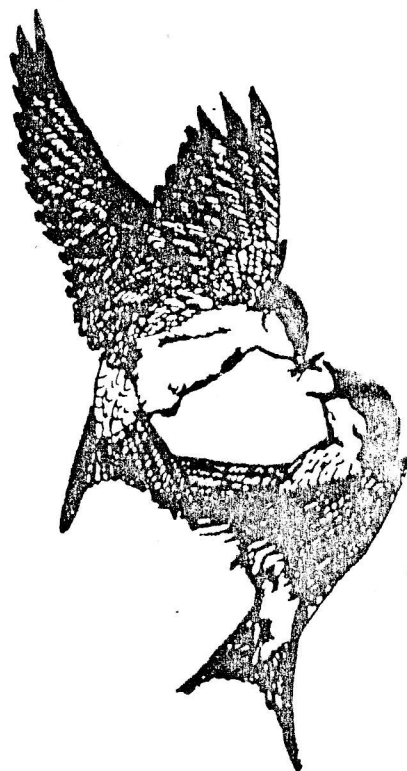
Jaar	1985	1986
Teldag	1808	0808
	N O Z W TOT	N O Z W TOT
Burg.Magneest.	- 2 1 1 4	- - 1 - 1
Pr.Marijkestr.	- 1 - - 1	- 1 - - 1
Pr.Beatrrixstr.	- 1 - - 1	- 1 - - 1
Lijnt	1 - - - 1	1 - - - 1
Nieuwstraat	- 1 - - 1	- - - - -
Pr.Bernhardstr.	ng	- 1 1 - 2
	1 5 1 1 (8)	1 3 2 - (6)

BLADEL

Jaar	1985
Teldag	0208 - 1308
	N O Z W TOT
Genesteln	1 - - - 1
Wilhelminaln.	- 1 - 2 3
Emmaplein	- 2 - 2 4
Irenelaan	- - 2 - 2
Pr.Hendrikln.	1 - - - 1
Margrietlaan	- - - 2 2
v.Disseln	1 - 1 - 2
Europalaan	4 - 2 - 6
Marktstraat	4 - 5 - 9
Dr.Zeilmanstr	3 - 6 - 9
	14 3 16 6 (39)

CASTEREN

Jaar	1984
Teldag	0807 - 1508
	N O Z W TOT
Dorpsstraat	- 1 - - 1
Kerkstraat	- 1 4 3 8
Wagenbroeken	1 - - - 1
Kerkeneind	- 1 1 6 8
Zandstraat	3 - 3 - 6
Het Nieveld	- - 3 - 3
	4 3 11 9 (27)

N	O	Z	W	TOT
-	-	-	-	-
-	2	-	-	2
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	2	-	-	2
-	1	-	-	1
1	2	-	-	3
-	1	-	-	1
-	-	-	-	-
1	8	-	-	(9)

N	O	Z	W	TOT
6	-	4	7	17
3	-	2	1	6
-	-	-	-	-
-	-	1	1	2
-	-	1	-	1
-	1	-	-	1
-	2	-	-	2
-	1	1	-	2
-	-	-	-	-
-	-	-	2	2
-	1	-	-	1
-	1	-	1	2
9	6	9	12	(36)

N	O	Z	W	TOT
-	-	-	-	-
-	-	1	-	1
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	4	-	4
3	-	-	-	3
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	1	-	1
3	-	-	-	3
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	2	-	-	2
6	2	6	-	(14)

Jaar Teidaag	1984		1986		1508		TOT	
	N	O	Z	W	N	O	Z	W
Molenstraat	-	-	1	1	-	-	1	1
Smeleweg	2	1	-	3	-	-	-	-
Swidbertstraat	-	3	-	1	-	-	-	-
Dreefstraat	7	1	1	9	3	-	1	2
Het Fort	-	3	-	1	-	-	-	6
Mar. Bannen burg	-	3	-	1	-	1	2	3
De Wilderen	2	1	-	5	4	-	1	5
De Tollingen	5	-	-	2	3	-	-	1
De Ganzewel	2	-	1	3	-	-	1	1
De Kranssen	-	1	-	1	-	-	-	1
W. Manstraat	-	1	-	1	-	-	-	1
J.v. Scorellaan	-	1	-	1	-	1	-	1
Loonderweg	1	1	-	1	1	-	-	1
Boekshuvel	1	1	-	1	-	-	-	1
Dasiaan	1	-	-	1	-	-	-	1
Herthalaan	1	-	-	1	-	-	-	1
Eengelemondstraat	no	no	1	1	1	-	-	1
Adalbertstraat	no	no	1	1	1	-	-	1
J.v. Ruisdalstraat	no	no	1	1	1	-	-	1
Veldreef	no	no	1	1	1	-	-	1

de Kunnissen
W. Mannstraat
J. v. Scorellaan
Loonderweg
Bolkshoevel
Daslaan
Hertenlaan
Eengeldonstraat
Adalbertstraat
J. v. Ruysdaalstraat
Velddreef

[illegible]

* in kap lantaarn-
paal: aantal nesten
per kap 1,3,2,1

7	* per kap 1,2,1,	4	o* per kap 1,2,1,1,2, 11 2,1,1,
7	e per kap 1,1,2,2	9	

WESTERHOVEN

1886			1888			1890			1892			1894			1896			1898			1900			
O	Z	W	TOT	N	O	Z	W	TOT	N	O	Z	W	TOT	N	O	Z	W	TOT	N	O	Z	W	TOT	
2	-	2	2	-	1	-	-	1	-	3	-	-	3	-	1	-	-	1	-	5	5	2	18	
-	2	-	2	-	1	-	1	1	-	1	-	1	1	-	4	-	-	5	-	5	5	2	18	
1	1	-	3	-	1	-	1	1	-	2	-	1	3	-	3	-	3	3	-	3	3	2	12	
3	-	3	3	-	2	-	2	2	-	3	-	2	2	-	3	-	2	2	-	2	2	2	10	
-	2	2	2	-	2	-	2	2	-	2	-	2	2	-	2	-	2	2	-	2	2	2	10	
no	no	no	no	3	-	-	-	3	-	2	-	-	2	-	2	-	-	2	-	5	5	2	18	
6	2	2	12	3	4	1	2	10	5	6	5	2	18	10	5	6	5	2	18	10	5	6	5	2